

дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція». URL: <http://surl.li/qjxo> (дата звернення: 20.10.2022).

2. Великий тлумачний словник сучасної української мови: 170 000. / авт. і голов. ред. В.Бусел. Київ: Перун, 2004. 1425 с.

3. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 376 с.

4. Колеснік К., Комарівська Н., Стахова І., Присяжнюк Л. Значення спільної діяльності для розвитку мовлення дітей. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. Вип.17(2). Слов'янськ, 2022. С. 127-138.

5. Любчак Л.В., Колеснік К.А. Методика організації ігрової діяльності: практикум. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 115 с.

6. Пахальчук Н.О., Грошовенко О.П., Демченко О.П., Колеснік К.А. Організація фізкультурно-оздоровлювальної діяльності дітей на основі казок В.Сухомлинського. С91 Moderní aspekty vědy: XVIII. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2022. Str. 184-196.

ВІДМІННІСТЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО І УКРАЇНСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Кароліна Громченко, здобувачка ступеня вищої освіти «бакалавр»

Науковий керівник: Т. Ю. Петришина, асистентка

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

DIFFERENCES OF EUROPEAN AND UKRAINIAN GREEN ENVIRONMENTS FOR PRESCHOOL CHILDREN

Karolina Gromchenko, bachelor's student

Vinnitsia State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsiubinsky (Ukraine)

Анотація. У статті розглядається значення зеленого середовища для формування природничо-екологічної компетентності. Розкрита відмінність між європейським і українським зеленим середовищем, який створений для дітей дошкільного віку.

Ключові слова: дитячий садок, зелене середовище, європейський стиль, український стиль.

Abstract. The article unravels the importance of a green environment for the formation of natural and ecological competence. The difference between the European and Ukrainian green environment created for preschool children is revealed.

Key words: kindergarten, green environment, European style, Ukrainian style.

Створення сприятливого середовища для розвитку, навчання та виховання дітей є досить актуальною проблемою в наш час. Формування екологічної свідомості, бережливого ставлення до природи є одним із завдань природничо-екологічної компетентності, яке вказане у Базовому компоненті дошкільної освіти [1, с. 12]. Саме за допомогою зеленого середовища це можна здійснити.

Зелене середовище націлене на створення умов для гармонійного поєднання освіти та екологічного виховання, де діти отримують не лише знання, але й ціннісні орієнтири, які спонукають їх дбати про навколишнє середовище [5, с. 345]. Це забезпечує в дітей дошкільного віку вміння аналізувати та вирішувати екологічні проблеми, здатність використовувати набуті знання у повсякденному житті.

Об'єктами зеленого середовища є зелені осередки, парки, ліси, спеціальні дитячі майданчики та інші природні місця для активного відпочинку. Європейський стиль зеленого середовища полягає в тому, що у садочку увагу дошкільників привертають більше сприйняттям, спостережливості, сприймання і мало часу приділяють для теоретичного

матеріалу [7, с. 33]. Якщо уважно подивитися і вивчити їхню манеру розроблення і дизайну, то можна сказати, що це працювали люди з професійними якостями, як декоратори і флористи, оскільки все гарно доглянуте.

Одним з способів реалізації природничо-екологічної компетентності в зеленому середовищі є ігри, екскурсії, практичні завдання, спостереження, досліди т. д. Використання ігор для дітей дошкільного віку, для них дуже цікаво, весело і пізнавально. Здебільшого вони слугують для узагальнення і закріплення знань, отриманих раніше і також ми знаємо, що ігри – це основна лідируюча діяльність у дітей до 6 (7) років. Дидактичні ігри більш створенні для перевірки того, що дошкільники знають і на якому рівні, і також ще плюс доповнити до їхньої «скарбнички» знань.

Самі екскурсії треба планувати заздалегідь і подумати, чи треба гід для неї, чи сам вихователь проведе її. Провідник зазвичай треба для віддаленої екскурсії, тобто десь виїхати за межі міста, чи закритий парк. Вихователь проводить сам екскурсію із підготовленістю і раніше проходженою стежиною, знати і підготувати дітей, як поводити себе під час подорожі. Цю форму проведення на зеленому середовищі, можна застосовувати, як і для нових знань (ознайомлення), так і узагальнення. Також, для дітей сформується жива наочність про природу, оскільки вони самі це побачать. Розвивається пам'ять, уява, зображувальні характеристики, емоції, саме ставлення до зеленого середовища і т. д.

Практичні завдання – це те що мріють не тільки діти, а ще й дорослі. Ця форма дуже цікава, мабуть вона на другому місці після ігор. Адже, практика – це те що можна торкнутися, використати і отримати масу задоволення. Цей вид можна поєднувати з багатьма іншими методами і формами роботи, наприклад з екскурсією: пішли діти з вихователями для подорожі у ліс, ознайомилися, провели бесіди (тобто, що підготував педагог), знайшли галявину чи певне місце і зробили пікнік, і після цього зазвичай – прибрати, оскільки чемні і виховані люди так роблять, і наголосити на цьому дітям.

Спостереження і досліди, не менш цікаві для дошкільників. Адже вихователю – не треба пояснювати «на пальцях» якісь певні явища чи процеси. Дошкільники можуть самі в цьому брати участь. Здебільшого цю форму використовують для отримання знань і ознайомлення. Цією формою можна дослідити, як проростає насінина, спостерігати за погодою, за видами хмар у природі, досліджувати явища у природі через експерименти, властивості якогось об'єкта і т. д. Вони потрібні для того, щоб розвивати у дошкільників уявлення про природу і об'єкти, взаємозв'язок в екології. Також розвивається пам'ять, мислення. Можна зазначити, що це дуже хороша наочність.

Європейські країни активно розвивають інфраструктуру для формування рухових навичок у дітей дошкільного віку в природному середовищі. Наприклад: в Швеції створені спеціальні дитячі майданчики в парках, де діти можуть гратися і виконувати фізичні вправи. в Нідерландах активно реалізуються проекти створення зелених осередків, де діти мають займатися спортом і можливість грати. Україна також розвиває інфраструктуру для розвитку рухових навичок дітей в природному середовищі. Наприклад: у місті Дніпро існує більше десяти спортивних майданчиків для дітей в зелених осередках міста [2, с. 63]. У місті Київ розроблено проекти створення зелених осередків, де діти можуть грати і займатися спортом [2, с. 64]. Крім того, українські дошкільні та початкові навчальні заклади активно використовують зелені осередки для проведення ігор та фізкультурних занять та на свіжому повітрі.

Отже, європейський досвід свідчить, що навчання у зеленому середовищі може сприяти фізичному розвитку, розвитку соціальних навичок, творчого мислення та загального самопочуття дітей. Таке середовище може стимулювати дитячу уяву та допомагати їм розвивати творчість та інноваційність, що може бути корисним у майбутньому. Україна також розвиває інфраструктуру для розвитку рухових навичок дітей в природному середовищі. Ми можемо перейняти європейський досвід, але й потрібно берегти свої звичаї та традиції.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Під. наук. керівн. Піроженко Т. О., авт. кол-в: Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнєва О. К., Гавриш Н. В., Загородня Л. П. та ін. 2021. 38 с.

URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 19.03.24).

2. Воробйова О. М. Екологічна освіта молодших школярів. *Початкова школа*. 1998. Вип. 6. С. 63–64.

3. Гузь А. М. Всеосвіта. Куточок природи у ЗДО. URL: <http://surl.li/omqjc> (дата звернення: 19.03.24 р.)

4. Електронний ресурс «Facebook», URL: <http://surl.li/rsthl> (дата звернення: 19.03.24).

5. Карук І. В. Гра-експериментування як засіб розвитку дослідницької активності дошкільників. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 20. С. 142-146.

5. Мельник Н. М. Європейський досвід виховання дітей в зеленому середовищі. Розділ IV. Історичні та порівняльні аспекти духовно-інтелектуального виховання і навчання. Духовно-інтелектуальне виховання і навчання молоді в ХХІ столітті. С. 345-348.

URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1863771> (дата звернення: 19.03.24).

6. Яришева Н.Ф. Методика ознайомлення дітей з природою. 1993. 50 с.

ЕКСКУРСІЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ В ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Валентина Лопатюк, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: К.А. Колеснік, докторка філософії, доцентка

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

EXCURSION AS A MEANS OF SPEECH DEVELOPMENT IN PRESCHOOL CHILDREN

Valentyna Lopatiuk, master's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. У статті розкрито особливості розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку під час екскурсії. Здійснено дефінітивний аналіз понять «мовлення», «екскурсія». Авторками виділено педагогічні вимоги щодо підбору системи вправ для розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку. У статті описано дидактичні ігри та вправи, які сприятимуть мовленнєвому розвитку старших дошкільників.

Ключові слова: мовлення, розвиток мовлення, екскурсія, діти старшого дошкільного віку.

Abstract. The article reveals the peculiarities of the speech development of older preschool children during the excursion. A definitive analysis of the concepts of «speech» and «excursion» was carried out. The authors highlight the pedagogical requirements for the selection of a system of exercises for the development of the speech of older preschool children. The article describes didactic games and exercises that will contribute to the speech development of older preschoolers.

Key words: speech, speech development, excursion, children of older preschool age.

Заклад дошкільної освіти виступає першою й відповідальною ланкою в загальній системі освіти. У центрі уваги освітнього процесу знаходиться дитина – мовленнєва особистість, яка потребує системного розвитку мовленнєвої та комунікативної компетентностей. Оволодіння українською мовою для дітей дошкільного віку є однією з найважливіших навичок у його дитячому житті. Добре розвинене мовлення дитини визначає її здатність до ефективного спілкування з однолітками та дорослими, взаєморозуміння в різних ситуаціях життєдіяльності, її соціального адаптування, успішного навчання та